

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Д. В. Бабенко
06 2022 р.

Гарант освітньої програми
О.С. Садовий
06 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи економічної теорії»

Галузь знань	14 «Електрична інженерія»
Освітня спеціальність	141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти за спеціальністю 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка галузі знань 14 Електрична інженерія. Кваліфікація: молодший бакалавр з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки на 2022 - 2023 навчальний рік (протокол № 7 від 23.02.2021 року)
Освітній ступінь	«Молодший Бакалавр»
Семестр	4
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Зінченко Андрій Ігорович, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук, email: aizinchenko@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського НАУ. Протокол №10 від 14.06.2022 року.

Завідувач кафедри

Довгаль О.В.

Схвалено НМК обліково-фінансового факультету МНАУ № 11 від 20.06.2022 року.

Голова науково-методичної комісії

Ю.Ю. Чебан

Миколаїв
2022

Основи економічної теорії. Зінченко А.І.

1.Призначення навчальної дисципліни	Вивчення даного курсу сприяє підвищенню рівня фундаментальної гуманітарної освіти, пізнанню закономірностей формування та розвитку економічної системи суспільства, отримання теоретичних знань про специфіку функціонування виробничих відносин, а також особливості їх використання у господарській практиці.
2.Мета навчальної дисципліни	набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок і вміння аналізувати реальні економічні процеси й приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.
3. Компетентності	<p>Інк: Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних знань, практичних навичок та фахових кваліфікацій електричної інженерії.</p> <p>ЗК01. Здатність вчитися, здобувати, застосовувати нові знання, уміння та навички для професійного та особистісного розвитку.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК01. Здатність вирішувати практичні навички з використанням основ теорії та методів фундаментальних дисциплін.</p> <p>ФК09. Здатність орієнтуватися у виборі заходів з підвищення рівня енергоефективності електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного устаткування та визначенні техніко-економічних показників запропонованих рішень.</p> <p>Програмні результати навчання.</p> <p>ПРН1 Отримувати і застосовувати нові знання, уміння, навички для професійного та особистісного розвитку.</p> <p>ПРН9 Уміти застосовувати основи теорії технічних та природничих наук при вирішенні задач електричної інженерії.</p>
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:	- загальнотеоретичні положення, що характеризують сутність, функціонування і розвиток економічної системи суспільства; - принципи і умови функціонування ринкової економіки; - особливості дії економічних законів в умовах ринкової економіки; - моделі функціонування підприємств на комерційних засадах; - закономірності розвитку національної економіки в сучасних умовах; - сучасні особливості і перспективи розвитку світового господарства.			
вміти:	-вільно орієнтуватися у теоретичному матеріалі курсу; -самостійно аналізувати сучасні економічні процеси; -реально і творчо оцінювати економічну ситуацію, що склалася в нашій країні; -визначити перспективи подальшого економічного розвитку.			
5.Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:			
	- лекції	90 / 3,0		
	- практичні заняття	18 / 0,6		
	- самостійна робота	18 / 0,6		
		54 / 1,8		
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
1	Предмет і метод економічної теорії	0,25	0,25	2,5
2	Суспільне виробництво, його фактори і результати. Відтворення	0,25	0,25	2,5
3	Власність і її форми.	0,5	0,5	3
4	Товарне виробництво.	0,5	0,5	5
5	Гроші та їх функції. Грошовий обіг.	0,5	0,5	5
6	Ринок і механізм його функціонування. Конкуренція та монополія в ринковій економіці.	2	2	4
7	Ринкова інфраструктура.	2	2	4
8	Економічні основи функціонування підприємства. Підприємництво.	1	1	4
9	Аграрні відносини. Основи підприємництва в аграрному секторі.	2	2	4

10	Трудові відносини і заробітна плата. Доходи населення.	1	1	4
11	Суспільне відтворення та його циклічність.	2	2	4
12	Фінансова система суспільства. Державний бюджет.	1	1	4
13	Державне регулювання ринкової економіки	1	1	4
14	Світове господарство. Система міжнародних економічних відносин.	2	2	4
15	Міжнародна економічна інтеграція та її розвиток в сучасних умовах. Економічні аспекти глобальних проблем	2	2	4
Всього		18	18	54
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				

<p>6. Порядок та критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювання лекційного матеріалу, як можливість підготовки до поточного контролю знань, написання контрольних робіт; - виконання завдань для самостійного опрацювання, як можливість розширення знань у структурі спеціальних галузевих теорій, напрацювання категоріального апарату, з елементами англійської практики, підготовка та захист доповідей тощо; - робота в Moodle, як елемент перевірки знань тематичного матеріалу; - підготовку презентацій та інших індивідуальних завдань. <p>Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - складання заліку. <p>Пропущені заняття, відповідно до Порядку зарахування пропущених занять мають бути відпрацьовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у формі усного опитування (при пропусценні лекції) - виконання індивідуального завдання (при пропусценні семінарського заняття).
---	--

№ зм/м	Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
			min	max	min	max
Змістовий модуль 1.						
1	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	5	0,5	2	2,5	10
	Робота в Moodle	5	0,5	2	2,5	10
	Підготовка доповіді, презентації на одну із тем дисципліни	1	2	4	2	4
	Підготовка власного, творчого завдання по темі.	1	3	6	3	6
Разом по змістовому модулю 1		x	x	x	10	30
Змістовий модуль 2.						
2	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	2	0,5	2	1	4
	Робота в Moodle	2	0,5	2	1	4
	Публікація наукових робіт	1	0	5	0	5
	Підготовка доповіді, презентації на одну із тем дисципліни	1	2	4	2	4
Разом по змістовому модулю 2		x	x	x	4	17
Змістовий модуль 3.						
3	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	3	0,5	2	1,5	6
	Робота в Moodle	3	0,5	2	1,5	6
	Участь у відкритих лекціях та диспутах, які проводяться в тому числі поза межами навчального закладу (програма, запрошення)	1	7	7	7	7
	Участь у вебінарах та семінарах з світоглядних, методологічних проблем з отриманням сертифікату, свідоцтва тощо	1	2	4	2	4
Разом по змістовому модулю 3		x	x	x	12	23
Змістовий модуль 4.						
4	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	3	0,5	2	1,5	6
	Робота в Moodle	3	0,5	2	1,5	6
	Підготовка власного, творчого завдання по темі	1	3	6	3	6
Разом по змістовому модулю 4		x	x	x	6	18
Змістовий модуль 5.						
5	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	2	0,5	2	1	4
	Робота в Moodle	2	0,5	3	1	4
	Участь у вебінарах та семінарах з світоглядних, методологічних проблем з отриманням сертифікату, свідоцтва тощо	1	2	4	2	4
Разом по змістовому модулю 5		x	x	x	4	12
Залік		x	x	x	0	40
Разом по курсу дисципліни		x	x	x	36	100

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу		
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
75 – 81	C	зараховано
64 – 74	D	зараховано
60 – 63	E	зараховано
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	X	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
7. Політика курсу	<p>Academic integrity – дотримання етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності Миколаївського національного аграрного університету. Пропущені заняття, для належного оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти відпрацьовуються відповідно затвердженого графіку консультацій.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); позбавлення академічної, іменної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання тощо.</p> <p>Late-work policy: у разі несвоєчасного представлення роботи, без поважної причини, загальна кількість балів за таку роботу не буде перевищувати мінімальну.</p> <p>Attendance and/or participation policy: відвідування занять не є оцінюваним компонентом курсу.</p> <p>Mobile devices на курсі застосовується політика нульової толерантності до мобільних пристроїв (під час проведення лекційних занять). Та обмежувальна політика (під час семінарських занять), під час яких, за дозволом викладача можуть бути використані, в межах вивчення дисципліни мобільні пристрої, за відсутності інших технологічних засобів.</p> <p>Moodle is a Learning Platform: за наповнення навчальної платформи Moodle навчальними матеріалами з дисципліни для використання елементів дистанційного навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб, у тому числі здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами відповідає викладач, що читає дисципліну.</p>	
8. Інформаційні джерела	<p>1. Башнянин Г.І. Політична економія : навч. посіб. / ред. Г.І. Башнянин, Є.С. Шевчук. 4-те вид., переробл. і виправлене. Львів : Магнолія, 2017. 280 с.</p> <p>2. Біліченко О.С. Економічна теорія: методичні</p>	

матеріали для семінарських занять здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр. Миколаїв : МНАУ, 2020. 59 с.

3. Бондар І.С. Формування державної політики в сфері інноваційної діяльності : навч. посіб. / І.С. Бондар, В.Г. Горник, Ю.І. Горбань. Київ: Ліра-К, 2016. 280 с.

4. Економічна теорія : підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.

5. Краус Н.М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія. К. : ЦУЛ, 2016. 596 с.

6. Лесік І.М. Основи економічної теорії : метод. реком. для виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти ступеня бакалавр. Миколаїв : МНАУ, 2017. 68 с.

7. Несененко П. П. Історія економічних учень : навч. посіб. / П. П. Несененко, О.А. Артеменко. Одеса : ОНЕУ : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 448 с.

8. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень : навч. посіб. / Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська. Одеса, 2018. 113 с.

9. Сало І.В. Становлення економіки України. (Від Київської Русі до 1917 року) : монографія / І.В. Сало. Суми : Університетська книга, 2016. 300 с.

10. Уразов А. У. Основи економічної теорії. / А. У. Уразов., І. В. Вікарчук . К. : Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.

11. Якобчук В.П. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко. К. : Центр учбової літератури, 2016. 476 с.

10.2. Допоміжна література

1. Assessment of management efficiency and infrastructure development of Ukraine / I. Lesik etc. // Management Science Letters. 2020. 10(13). 3071-3080. 2. Lesik I. The basic contradiction as for cultivation and use of GMOs / I. Lesik // Актуальні проблеми економіки. 2017. 1(187). Р. 83-88. 3.

2. Lesik Iryna. The problem of online dependence of youth. Changing paradigm in Economics and Management Systeme. Volume II. Kherson : Publishing house OLDIPLUS, 2020. С. 140-147. 4. Dovgal O. V., Kravchenko M. V., Demchuk N. I., Odnoshevnaya O. A., Novikov O.Y., Andrusiv U. Y., Lesik I. M., Popadynets I. R. (2017). Methods of competitiveness assessment of agricultural enterprise in eastern Europe. Regional Science Inquiry, Vol. IX, (2), 231–241.

3. Padalka, A.M., Gribincea, A., Lesik, I.M., Semenda,

O.V., & Barabash, O.O. (2021). Consumer protection when purchasing goods on the Internet. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 28(2), 189-197.

4. Лесік І.М., Нахайчик Є.Є. Діджиталізація як складова цифрової економіки. // Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути [зб. наук. пр.]: матеріали XV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 29 квітня 2021 р.). Київ, 2021. С. 62-69.

4. Лесік І. М. Вплив латифундистів на соціально-економічний розвиток // Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 11-12 квітня 2019 р., Івано-Франківськ. С. 58-60. 44

5. Лесік І. М. Вплив світової економіки на конкурентоспроможність України // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні та євроінтеграційні аспекти : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2018 року, м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2018. С. 77-80.

6. Лесік І. М. Оцінка рівня розвитку транспортної інфраструктури України. *Modern Economics*. 2020. № 23(2020). С. 95-101. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V23\(2020\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V23(2020)-15).

7. Лесік І. М. Соціально-економічні небезпеки безробіття для інфраструктури аграрного ринку України. *Modern Economics*. 2019. № 17. С. 127-132. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-20).

8. Лесік І. М. Старіння населення: соціально-економічні наслідки / І. М. Лесік, Д. Д. Золотухіна // Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств : матеріали II міжнародної науково-практичної конференції, (м. Одеса, 9-10 листопада 2018 року). Херсон : Молодий вчений, 2018. С. 97-100.

9. Лесік І. М. Тенденції та перспективи розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації / Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 8- 9 листопада 2018 р. / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків : ХНАУ, 2018. Вип. 1. С. 393-396.

10. Лесік І. М., Галкін В. В. Інноваційна діяльність в системі вищої освіти // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти:

матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 19-20 листопада 2020 р., м. Миколаїв 19-20 листопада 2020 року. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 62-64.

11. Лесік І., Каратєєва О. Особливості формування та розвитку фінансової інфраструктури // Social and economic aspects of sustainable development of regions : monograph. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2018. Т. 2. С. 116–123.

12. Лесік І.М., Нахайчик Є.Є., Магар Д.Є. Кібербезпека як основа цифрового суспільства // Fundamental and applied research in the modern world. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2021. Pp. 452-459.

10.3. Інформаційні ресурси

1. Scott J. A Dictionary of Sociology [Електронний ресурс] / John Scott // University of Oxford. 2015. URL : <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199683581.001.0001/acref-9780199683581>.

10.4 Законодавчо-нормативні акти

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Кабінет Міністрів України* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Про оплату праці : Закон в редакції від 01.01.2017 р. URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

3. Кодекс законів про працю України : Закон в редакції від 02.12.2017 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. URL: : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

7. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 N 435-IV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти **з**

Отримання освітніх послуг особами з особливими освітніми потребами забезпечується правом на навчання

<p>особливими освітніми потребами</p>	<p>за допомогою найбільш доступних для таких осіб мови, методів і способів спілкування відповідно до закону України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів. Організаційно-розпорядчих документів МНАУ, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу (5.258.01-00.2018) та Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті (5.009.01- 00.2017).</p> <p>Університет має власний веб-сайт, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетської бібліотеки, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених з дисципліни робочих навчальних програмах за спеціальністю.</p> <p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами може бути застосована навчальна платформа Moodle, відповідальним за наповнення якої навчальними матеріалами є викладач, який читає дисципліну.</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>https://www.mnau.edu.ua/faculty-off http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/ https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1405 http://www.nbuu.gov.ua/</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

канд. екон. наук, доцентом,
доцентом кафедри економічної теорії
і суспільних наук

А.І. Зінченко